

“ป้องกันล่วงหน้า ดีกว่ารักษาภายหลัง
เพราะสุขภาพเรา ไตร่ล่องจะช่วยดูแล”

สนับสนุนโดย

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ
677/6 ซอยลาดพร้าว 5/1 ถนนลาดพร้าว
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0 2513-9242 โทรสาร 0 2513-8959
www.homenetthailand.org

จัดทำโดย

นางสาวนฤตยา เนียมรุ่ง
นางสาวพิมพ์ภัช ฤทธิโชติ
นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คู่มือ

อาชีพอนามัยและความปลอดภัยใน
การทำงานของแรงงานนอกระบบ

ตำนาน

กล่าวได้ว่าอาชีพน้าและความปลอดภัยในการทำงานเป็นประเด็นใหม่สำหรับแรงงานนอกระบบ แรงงานนอกระบบจึงไม่คุ้นเคยและไม่ได้ให้ความสำคัญกับอาชีพน้าและความปลอดภัยในการทำงาน จึงทำให้แรงงานนอกระบบขาดการป้องกันและดำเนินการตามวิธีที่ถูกต้อง

คู่มือฉบับนี้ จึงจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นการให้ความรู้เรื่องความเสี่ยงจากการทำงาน การวิเคราะห์ความเสี่ยง เครื่องมือการวิเคราะห์ความเสี่ยง รวมถึงนำเสนอวิธีป้องกันอย่างง่าย ๆ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อแรงงานนอกระบบเพื่อเป็นแนวทางก่อให้เกิดการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพอนามัยในการทำงาน

ผู้จัดทำ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ◆ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ที่อยู่: 88/21 ถ. ติวานนท์ ต. ลาดขวัญ อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000
โทรศัพท์: 02-5903000
- ◆ สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
ที่อยู่: 22/22 หมู่ที่ 2 ถนนบรมราชชนนี แขวงจิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170 โทรศัพท์: 02-4489128-39, 02-4488338
- ◆ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ
ที่อยู่: 667/6 ซ.ลาดพร้าว 5/1 ถ.ลาดพร้าว แขวงจอมพล เขตจตุจักร กทม. 10900 โทรศัพท์: 02-5139242
- ◆ สภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย
ที่อยู่: 32 ม. 2 ซ. ทราญทอง 22 ถ. ติวานนท์ 45 ต.ท่าทราย อ. เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทรศัพท์: 02-9512710, 081-8132898

ตัวอย่างคำถามเพื่อสำรวจความปลอดภัย ในการทำงาน

การจัดเก็บและขนย้ายวัสดุสิ่งของ
ก. มีการนำของทุกอย่างที่ไม่ได้ใช้เป็น
ประจำออกจากที่ทำงาน หรือไม่

- มี
 ไม่มี
 ต้องปรับปรุงโดย

บริเวณที่ทำงานหรือจุดที่ปฏิบัติงาน

ข. ติดตั้งสวิทช์ ปุ่มควบคุม ให้อยู่ใน
ระยะและระดับที่ควบคุมได้ง่ายและ
สะดวก หรือไม่

- มี
 ไม่มี
 ต้องปรับปรุงโดย

ความปลอดภัยในการทำงานกับเครื่องจักรและอุปกรณ์

ค. มีการเขียนคำแนะนำหรือขั้นตอนในการใช้เครื่องจักร
อย่างถูกต้องติดไว้ใกล้ๆ จุดที่ปฏิบัติงาน หรือไม่

- มี
 ไม่มี
 ต้องปรับปรุงโดย

สิ่งแวดล้อมและสถานที่ทำงาน

ง. รู้ถึงวิธีการใช้ วิธีการจัดเก็บและการ
ป้องกันอันตรายจากสารเคมีที่ใช้อยู่
หรือไม่

- รู้
 ไม่รู้
 ต้องปรับปรุงโดย

ความสะดวกสบายและการสร้าง

เสริมสุขภาพในการทำงาน

จ. มีน้ำดื่มที่สะอาดในสถานที่ทำงาน
อย่างเพียงพอ หรือไม่

- มี
 ไม่มี
 ต้องปรับปรุงโดย

แรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบคือใคร ?

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบพ.ศ. 2555-2559
ให้คำนิยามของแรงงานนอกระบบว่า คือ ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง
และไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน

โดยนิยามว่า “ผู้มีงานทำ” หมายถึง ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และ “ไม่ได้รับความ
คุ้มครองและไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน” หมายถึง ไม่ได้
รับการคุ้มครองตามกฎหมายประกันสังคมและพระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน พ.ศ. 2541 โดยกระทรวงแรงงานได้แบ่งแรงงานนอกระบบเป็น 7
ประเภท ดังนี้

- ◆ ผู้รับงานไปทำที่บ้านและผู้รับจ้างทำของ
- ◆ สหกรณ์เครดิตยูเนียน
- ◆ เกษตรกรและชาวประมง
- ◆ คนขับยานพาหนะรับจ้างนอกระบบ
- ◆ ผู้ประกอบอาชีพอิสระในและนอกภาคเกษตร
- ◆ ลูกจ้างของนายจ้างที่ไม่ได้ทำงานทั้งปี
- ◆ ลูกจ้างทำงานบ้าน

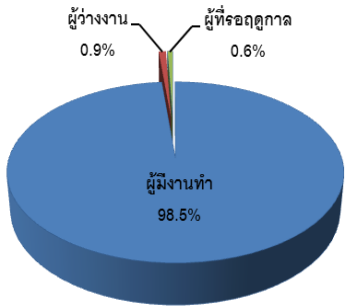

สถิติ

สถิติเดือนกุมภาพันธ์ 2557 จากศูนย์

ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน รายงานว่ามีผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.31 ล้านคน แบ่งเป็น

ผู้ว่างงาน 0.9%

- ◆ ผู้มีงานทำ 37.74 ล้านคน คิดเป็น 98.5%
- ◆ ผู้ว่างงาน 0.33 ล้านคน คิดเป็น 0.9%
- ◆ ผู้ที่รอดูกาล 0.24 ล้านคน คิดเป็น 0.6%

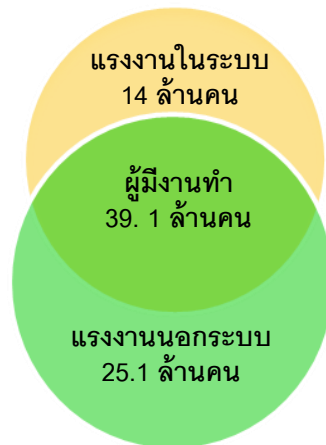
หมายเหตุ:

ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน หมายถึง ประชากรวัยทำงานทั้งหมด ทั้งที่มีงานทำและไม่มีการทำงาน แต่พร้อมที่จะทำงาน โดยกำหนดให้กำลังแรงงานคือประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป

ในปี 2556 สำนักงานสถิติรายงานว่าผู้มีงานทำ 39.1 ล้านคน แบ่งเป็น

- ◆ แรงงานนอกระบบ 25.1 ล้านคน คิดเป็น 64.2%
- ◆ แรงงานในระบบ 14 ล้านคน คิดเป็น 35.8%

ดังนั้น แรงงานนอกระบบมีจำนวนมากกว่าแรงงานในระบบ คิดเป็น 2 ใน 3 ของผู้มีงานทำทั้งหมด

◆ การปรับปรุงกระบวนการผลิตและเทคโนโลยีการผลิตให้ปลอดภัย

เป็นการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ ให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อช่วยลดความเสี่ยงด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน และการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างเครื่องกำจัดฝุ่นจากเตาเผาโลหะของกลุ่มหัตถกรรมเครื่องทองลงหิน ซึ่งช่วยลดฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตได้ เป็นต้น ถือเป็นการพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยลดมลพิษได้

◆ กติกาความปลอดภัย

หลังจากที่สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงและสาเหตุของความเสียหายได้แล้ว กลุ่มคนทำงานควรร่วมกันกำหนดกติการ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และสามารถปฏิบัติตามและประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยได้ เช่น สวมหน้ากากขณะทำงานที่มีฝุ่นละออง หลีกเลี่ยงการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักเกิน 20 กิโลกรัม เป็นต้น

การจัดการความเสี่ยงจากการทำงาน

เป็นขั้นตอนหลังจากทราบความเสี่ยงและสาเหตุที่จะทำให้เกิดอันตรายจากการทำงาน

◆ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและท่าทางการทำงาน

ปรับท่าทางการทำงานที่ถูกต้องเหมาะสม โดยการจัดทำทางการทำงานใหม่ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น เพื่อลดอุบัติเหตุจากการทำงาน เช่น จัดทำนั่ง ทำยืนที่เหมาะสมสอดคล้องกับร่างกาย ลดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ เป็นต้น หรือการหยุดพักระหว่างการทำงานที่นานๆ เพื่อผ่อนคลายร่างกาย

◆ ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ปรับปรุงสถานที่ทำงาน เช่น มีอากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ ควบคุมอุณหภูมิ มีอุปกรณ์ป้องกันมลภาวะทางเสียง แสง ฝุ่น ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นต้น

◆ พัฒนาเครื่องมือในการทำงานและใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

เป็นกระบวนการป้องกันอันตรายด้านกายภาพ เช่น เสียงดัง ฝุ่น-ละออง สารเคมีและสารพิษที่อยู่ในวัตถุดิบ อุปกรณ์การทำงาน ขั้นตอนการผลิต เป็นต้น ผู้ทำงานอาจสัมผัสหรือสูดดมสารต่างๆ เข้าไปโดยตรงขณะทำการผลิต หรือขณะเดียวกัน เด็กและคนในครอบครัวคนทำงานได้รับสารเหล่านั้นเข้าไปด้วย กรณีที่อยู่ในสถานที่เดียวกัน จึงควรใช้อุปกรณ์ป้องกัน เช่น ผ้าปิดจมูก แว่นตา อุปกรณ์ปิดหู ถุงมือ เป็นต้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้น

อุบัติเหตุจากการทำงาน

สำนักงานสถิติแห่งชาติรายงานว่า การได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานของแรงงานนอกระบบในปี 2556 มีจำนวน 4 ล้านคน หรือเฉลี่ยวันละ 11,100 คน ซึ่ง มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากปี 2555 ที่ได้รับบาดเจ็บจากการทำงานเฉลี่ยวันละ 10,927 คน

โดยลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุเกิดจาก

- ◆ ถูกของมีคมบาดมากที่สุด 66%
- ◆ พลัดตกหกล้ม 17.5%
- ◆ ชนและกระแทก 5.9%
- ◆ ไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก 3.8%
- ◆ ได้รับสารเคมีเป็นพิษ 2.9%
- ◆ อุบัติเหตุจากยานพาหนะ 2.5%
- ◆ ไฟฟ้าช็อต 0.4%

อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

อาชีพ คือ อาชีพ

อนามัย คือ สุขภาพ

อาชีวอนามัย คือ สุขภาพ

ของผู้ประกอบอาชีพ

ความปลอดภัย หมายถึง

สภาพที่ปราศจากภัย

คุกคาม ไม่มีอันตราย และ

ความเสี่ยงใดๆ

การไม่มีโรค คือ ลาภอันประเสริฐ

หากเราได้รับอุบัติเหตุ เราก็ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ ทำให้ไม่มีรายได้ อีกทั้งไม่ได้รับเงินทดแทนการเจ็บป่วยจากภาครัฐ ฉะนั้นเราจึงต้องดูแลป้องกันตัวเอง ไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย

ความเสี่ยงจากการทำงาน

ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงานมี 3 อย่าง คือ

- ♦ จากคนทำงาน เช่น ท่าทางในการทำงาน เป็นต้น
- ♦ จากสภาพการทำงาน เช่น สภาพเครื่องมือปลอดภัย เป็นต้น
- ♦ จากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เช่น เสียงดัง ฝุ่น อุณหภูมิ สารเคมี เป็นต้น

อันตรายประเภทด้วย

1. อันตรายด้านกายภาพ

ปัญหาที่มักเกิดขึ้น คือ ฝุ่น ชนิดต่างๆ เช่น ฝุ่นไม้ ฝุ่นฝ้าย และละอองสารเคมี ปัญหา แสง เสียง และความร้อนที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2. อันตรายจากเครื่องมือเครื่องใช้

เช่น สภาพเครื่องมือที่ไม่ปลอดภัยหรือชำรุด

3. อันตรายจากสารพิษสารเคมี

ทั้งที่ได้รับผล จากการสัมผัสและการสะสมในร่างกาย รวมทั้งผลกระทบต่อครอบครัวที่อยู่ร่วมกันอีกด้วย

4. อันตรายด้านการยศาสตร์

ผู้ทำงานจะมีอาการปวดเมื่อยส่วนต่างๆ ของร่างกาย มาจากท่าหนึ่งที่ไม่ถูกต้อง และการนั่งทำงานติดต่อกันเป็นเวลานาน

5. อันตรายทางสุขภาพจิต

การต้องเผชิญกับความเครียดจากหลายสาเหตุ เช่น การทำงาน การเร่งส่งงานให้ทันกำหนด คุณภาพของงาน ค่าจ้าง และความไม่แน่นอนของปริมาณงาน

แบบสำรวจความปลอดภัยสำหรับผู้รับงานไปทำที่บ้าน และแบบสำรวจการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานเกษตร

ยึดหลัก 6 ประการ ในการปรับปรุงความเสี่ยงจากการทำงาน

1. อาศัยแนวปฏิบัติที่มีในท้องถิ่น (เน้นการปรับปรุงอย่างง่าย ๆ)
2. มุ่งที่ผลสำเร็จ (ชี้ตัวอย่างที่ดี ไม่วิจารณ์หรือตำหนิในทางลบ)
3. เชื่อมโยงเป้าหมายการปรับปรุงสภาพการทำงานกับเป้าหมายการบริหารอื่นๆ (เน้นผลผลิตเพิ่มมากขึ้น)
4. ใช้หลักการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำจริง (เน้นการวางแผน และสามารถดำเนินการปรับปรุงได้ทันที)
5. สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน (โดยให้มีการหารือกันในการประชุมกลุ่ม)
6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนทำงาน (ขึ้นอยู่กับความรู้ การเข้าร่วมและไม่ตรีจิตของคนทำงาน)

แบบสำรวจมีหัวข้อหลักที่ต้องคำนึงถึง 5 ประการ

- ♦ การจัดเก็บและการขนย้ายวัสดุสิ่งของ
- ♦ บริเวณที่ทำงานหรือจุดที่ปฏิบัติงาน
- ♦ ความปลอดภัยในการทำงานกับเครื่องจักรและอุปกรณ์
- ♦ สิ่งแวดล้อมและสถานที่ทำงาน
- ♦ ความสะดวกสบายและการสร้างเสริมสุขภาพในการทำงาน

วิธีการปรับปรุงสภาพการทำงาน

- ทำงาน
- ทำได้จริง
- ต้นทุนต่ำ

แบบสำรวจการปรับปรุงสภาพการทำงาน เพื่อความปลอดภัย

- ◆ แบบสำรวจความปลอดภัยสำหรับผู้รับงานไปทำที่บ้าน
(Work Improvement for Safe Home: WISH-วิช)
- ◆ แบบสำรวจการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานเกษตรกร
(Work Improvement in Neighborhood Development: WIND-วิน)
- ◆ แบบสำรวจการปรับปรุงสภาพการทำงานในสถานประกอบการขนาดเล็ก
(Work Improvement for Small Enterprise: WISE-ไวส์)

องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้ร่วมกับภาคีในการพัฒนาแบบสำรวจเหล่านี้สำหรับผู้รับงานไปทำที่บ้าน เกษตรกร และสถานประกอบการขนาดเล็ก โดยเป็นโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้านความปลอดภัย สุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเน้นที่ตัวคนทำงานเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ

แบบสำรวจนี้จะใช้เพื่อเป็นแบบตรวจปัญหาและเป็นเครื่องมือชี้แนะแนวความคิดในการดำเนินการปรับปรุงสถานที่ทำงาน

เครื่องมือวิเคราะห์ความเสี่ยง

ถาม: ทำไมต้องวิเคราะห์ความเสี่ยง

ตอบ: วิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นแล้ว เพื่อจะได้หลีกเลี่ยงอันตรายจากการทำงาน

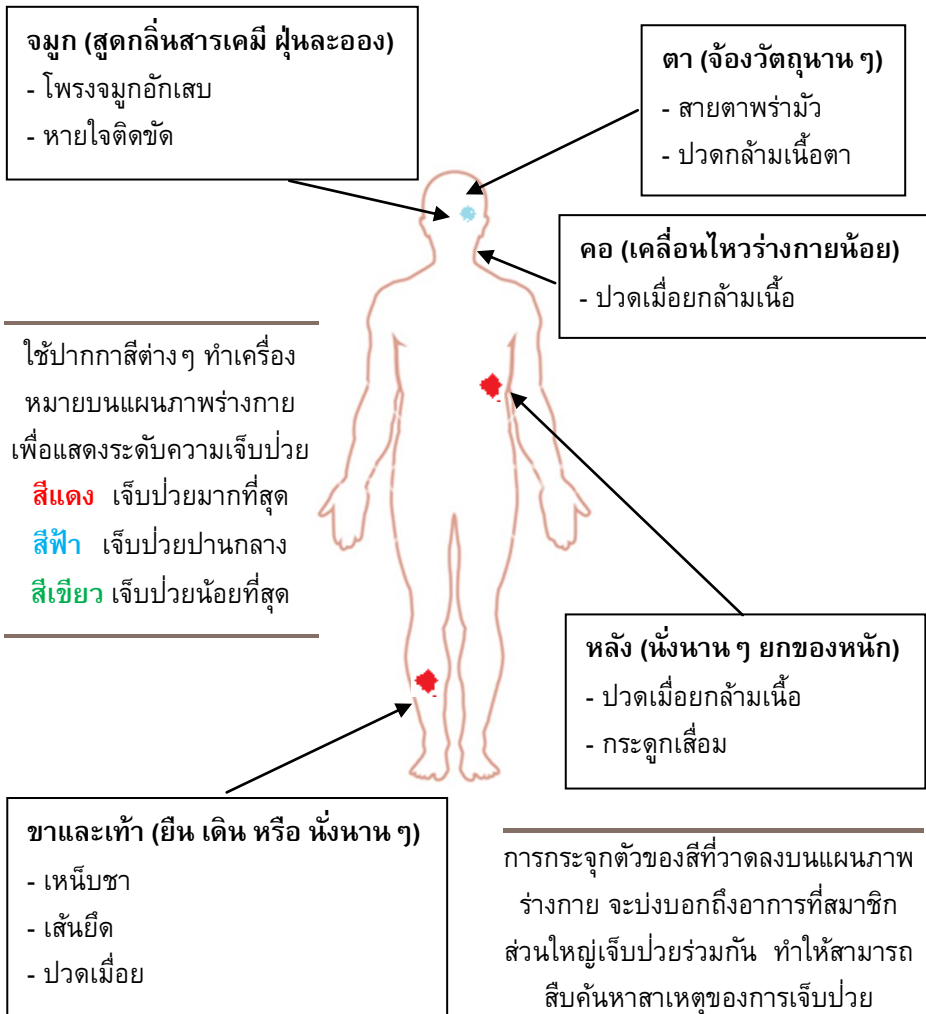
ถาม: ทำไมต้องมีเครื่องมือในการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ตอบ: เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางหรือวิธีการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

- ◆ แผนที่ร่างกาย (Body Mapping)
- ◆ แผนที่ปัจจัยอันตราย (Hazard Mapping)
- ◆ การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis)
- ◆ แบบสำรวจการปรับปรุงสภาพการทำงานในสถานประกอบการขนาดเล็ก (Work Improvement for Small Enterprise: WISE)
- ◆ แบบสำรวจความปลอดภัยสำหรับผู้รับงานไปทำที่บ้าน (Work Improvement for Safe Home: WISH)
- ◆ แบบสำรวจการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานเกษตรกร (Work Improvement in Neighborhood Development: WIND)

แผนที่ร่างกาย (Body Mapping)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินปัญหาสุขภาพของตนเองว่ามีปัญหาสุขภาพตรงส่วนไหน อย่างไร เพราะอะไร จะแก้ไขได้อย่างไร โดยวาดภาพร่างกายและชี้จุดที่เกิดปัญหาสุขภาพจากการทำงาน

ตัวอย่างการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย: การทำเครื่องหนัง/ กระเป๋า/ รองเท้า

ขั้นตอนการทำงาน วัสดุ/อุปกรณ์	ปัญหา/ความเสี่ยงที่จะ เกิดอันตราย	แนวทางการป้องกัน
1.รับวัสดุและคำสั่ง ชิ้นงานจากโรงงาน	การจัดวาง เชื้อโรค ฝุ่น	ใช้ผ้าปิดจมูก
2.วาด/ ตัดตามแบบ	กรรไกร ไขมีด เครื่องปั๊ม เลื่อย ท่านั่ง การใช้ สายตามากๆ	บำรุงรักษาอุปกรณ์ ใช้อย่างระมัดระวัง มีแสงสว่างที่เพียงพอ
3.ทากาวชิ้นงานที่ตัด ได้ตามขนาดแล้ว	สารเคมี สารระเหย กาว ท่านั่ง	ใช้ผ้าปิดจมูก หน้ากากที่ป้องกัน สารระเหย เปลี่ยนอิริยาบถและ ออกกายบริหารง่ายๆ ทุก 2 ชั่วโมง
4.พับ/ เย็บชิ้นงาน	แสงสว่าง เสียง เข็มเย็บ เครื่องพับ ปวดกล้ามเนื้อ	สถานที่จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ เปลี่ยนอิริยาบถและท่านั่งที่ถูกวิธี
5.ทากาวประกอบ ชิ้นงานเป็นชั้นๆ	กาว สารระเหย ท่านั่ง	ใช้ผ้าปิดจมูก หน้ากากที่ป้องกัน สารระเหย เปลี่ยนอิริยาบถ
6.เย็บให้เป็นชิ้นงาน เดียวกัน	เข็มเย็บ เสียงเครื่องจักร ฝุ่น แสงสว่างเพียงพอ ไฟฟ้ารั่วไหล	บำรุงรักษาและตรวจสอบสภาพของจักร หาผ้ารองขาจักร ใส่รองเท้าผ้าเวลา เย็บจักร จัดแสงสว่างให้เพียงพอ
7.ทากาวประกอบ เป็นกระเป๋า/ รองเท้า	สารระเหย	เปลี่ยนอิริยาบถ ทำให้อากาศ ถ่ายเท จัดสถานที่ทำงานให้โล่ง
8.เย็บให้เป็นแบบที่ ต้องการ	เครื่องจักร เข็มเย็บ เสียง เครื่องจักร	บำรุงรักษาและตรวจสอบสภาพของจักร
9.ขัดกาว/ ตกแต่ง ชิ้นงาน	ฝุ่น น้ำยาขัดกาว ท่าทาง	ใส่หน้ากากและถุงมือป้องกัน สารเคมี
10.บรรจุใส่ถุงรอส่ง โรงงาน	ฝุ่น	ใช้ผ้าปิดจมูก

การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย Job Safety Analysis (JSA)

การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย เป็นเทคนิคที่จะทำให้คนงานทำงานอย่างปลอดภัย โดยการวิเคราะห์ถึงอันตรายที่แฝงอยู่ในการทำงาน และพัฒนาป้องกัน/แก้ไขปัญหาดังนั้น

มี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. เลือกงานที่จะทำการวิเคราะห์
2. แยกงานที่จะวิเคราะห์เป็นลำดับขั้นตอน
3. ค้นหาอันตรายที่แฝงอยู่ในแต่ละขั้นตอน
4. หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนั้นในแต่ละขั้นตอน

วิธีการแยกงานที่จะวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนมีข้อพิจารณา ดังนี้

- ◆ ไม่ควรแยกงานเป็นขั้นตอนละเอียดเกินไป จนไม่สามารถแยกแยะอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนได้
- ◆ ไม่ควรแยกงานเป็นตอนน้อยเกินไป เพราะจะทำให้ขั้นตอนสำคัญบางตอนถูกมองข้ามไป

การค้นหาอันตรายที่แฝงอยู่ในแต่ละขั้นตอน เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ เพราะผลจากการวิเคราะห์จะต้องนำไปใช้ประกอบการพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขต่อไป

ควรมีผู้เชี่ยวชาญช่วยให้คำแนะนำในการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย

แผนที่ปัจจัยอันตราย (Hazard Mapping)

เป็นเครื่องมือที่ใช้รูปภาพของคนที่กำลังทำงานพร้อมสภาพแวดล้อมในการทำงาน นำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงและหาแนวทางแก้ไข

